

THE INFORMATION ENVIRONMENT AS A FACTOR FOR ENSURING THE COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (GOOD PRACTICES FROM THE EXPERIENCE OF THE UNIVERSITY OF SHUMEN "BISHOP KONSTANTIN PRES LAVSKI") – PART ONE - INFORMATION SERVING THE ACADEMIC COMMUNITY AND STAFF USERS

Abstract: Information is of great importance for competitiveness in the field of higher education. It occupies an extremely important place in the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). The University of Shumen "Bishop Konstantin Preslavski" provides information intended for different audiences: the public, institutions in the field of education, candidate students, students and lecturers. On the other hand, a large array of information of different nature is collected, systematized, analyzed, stored and disclosed, providing feedback on the activities of the University. The article focuses on the good practices of the University in the collection, analysis and transfer of information for various purposes.

Author information:

Nadezhda Irinkova, eng.

Computer and Communication Networks Center
Konstantin Preslavsky – University of Shumen

✉ n.irinkova@shu.bg

🌐 Bulgaria

Maya Konova

Senior Assistant, PhD,
Expert in Public Relations
at Konstantin Preslavsky – University of Shumen

✉ m.konova@shu.bg

🌐 Bulgaria

Mirena Pavlova

PhD student
Chief coordinator in Quality of Education Center
at Konstantin Preslavsky – University of Shumen

✉ m.pavlova@shu.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

information, competitiveness, University,
Standards and guidelines (ESG)

Информацията за дейността на дадена институция, фирма и всяка друга организация е в основата на нейната конкурентноспособност. В съвременното общество информираността е ключов фактор във всяка сфера, в това число и в системата на висшето образование.

През 2005 г. Министрите на страните от ЕС, отговарящи за висшето образование, приемат Стандарти и насоки за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG). През 2015 г. е приета нова, актуализирана версия. Информацията е сериозна част от стандартите.

Стандарт 7: Управление на информацията - институциите би трябвало да гарантират, че събират, анализират и използват информацията, свързана с ефективното управление на техните програми и други дейности.

Стандарт 8: Информация за обществеността - институциите би трябвало да публикуват информация за своите дейности, включително за програмите, която е ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна.

В Стандарт 6 - Учебни ресурси и подпомагане на студентите – е предвидено висшето училище да осигури и развива материално-техническа, но и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности.

В Стандарт 9 - Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите - едно от изискванията е учебните програми да са оповестени в публичното пространство чрез сайтовете на съответните факултети. Програмите трябва да отговарят на нуждите на студентите. Мониторингът на програмите включва оценка на очакванията, потребностите и удовлетвореността на студентите по отношение на програмата. В този смисъл от особено голямо значение е информацията от обратната връзка със студентите.

В настоящата публикация ще разгледаме някои аспекти от опита на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ (ШУ) по отношение на информираността на студентите и обществеността за дейността на Университета, както и информацията, осигуряваща обратна връзка.

Шуменският университет е висше училище, предлагащо обучение в широк спектър от специалности в 21 професионални направления и 7 области на висшето образование, във всички образователни степени, както и в системата на продължаващото образование. Ефективното управление на неговата сложна структура, включваща 5 факултета с различен профил, Колеж и Департамент за информация, квалификация и продължаващо образование, налага събирането, систематизирането, анализа, оповестяването и съхраняването на голям масив от различна по характер информация.

Шуменският университет предоставя информация, предназначена за различна аудитория: обществеността, институции в сферата на образованието, кандидат-студенти, обучаващи се студенти и преподаватели. Източниците на тази информация са: сайтът на Университета <https://www.shu.bg/>, сайтовете на отделни основни звена: Департамент за информация, квалификация и продължаващо образование - Варна <https://dikpo.shu.bg/>, Факултет по математика и информатика <http://info.fmi.shu-bg.net/>, Факултет по технически науки <http://ftn.shu.bg/>, сайт на Университетското издателство <https://izdatelstvo.shu.bg/>; сайтове на университетски центрове: Център за кариерно развитие <https://career.shu.bg/>, програма Erasmus+ <https://erasmus.shu.bg/>, сайтове на катедри: Катедра по български език <http://kbe.fhn-shu.com/>, Катедра по биология <https://sites.google.com/site/specialnosteoossumen/>, Катедра „Растителна защита, ботаника и зоология“ <http://anrzshu.oxy.com/plant-protection>, Катедра „Физика и астрономия“ <http://astro.shu.bg/tpf/TPF.htm>.

От месец август 2020 г. функционира новият сайт на Университета. Структурата му е изградена така, че всеки потребител лесно да намира информацията, която му е необходима. Сайтът съдържа няколко основни секции, оформени в главно меню: *За Университета, Структура, Прием, Обучение, Научна дейност, Международна дейност, Библиотека и издателство*. В отделни цветни блокове е изведена най-често търсената информация, предназначена за обучаващите се бакалаври, магистри, докторанти и специализанти. Добавени са секции, в които най-често се актуализира информацията, предназначена както за

обществеността, така и за студентите като: *Новини, Акценти, Конференции*. Проектите, в които взема участие Университетът на национално и международно равнище, са изведени с техните логотипи и адреси на сайтове в специално поле. Началната страница на сайта завършва с връзки към най-често търсената информация и данните за контакт с Университета. Сайтът е адаптиран за разглеждане с различни видове устройства: компютри, таблети и телефони.

Информация, която е предназначена за обществеността и за институции в сферата на образованието, е публикувана в първите два елемента на главното меню: *За Университета и Структура*. В меню *За Университета* са публикувани основните документи, свързани с функционирането на Университета – структура, стратегия за развитие, правилници (<https://www.shu.bg/about-us/normativna-baza/>), информация, свързана с акредитацията (<https://www.shu.bg/accreditation/>) и качеството на обучението (<https://www.shu.bg/kachestvo/quality/>) и др. В меню *Структура* са оформени връзки към всички основни структурни звена и центрове. Всяко звено е представено в отделна страница, структурирана по един и същ начин: специалности, докторски програми, ръководство, катедри, преподаватели, съобщения, центрове, издания. Всяко от звената може да публикува допълнителна информация според своята специфика. В подменю *Катедри* всеки потребител може да намери координати за връзка с всяка катедра. В подменю *Преподаватели* е публикуван пълен списък на преподавателите от съответното основно звено, сортиран по катедри, с подробна информация за всеки един от тях. Всеки преподавател носи лична отговорност за информацията, която предоставя. Тази информация е особено полезна за студентите, които, в режим на онлайн обучение, могат да получат необходимите контакти към всеки един преподавател. Информацията в раздел *Публикации* към всеки профил на преподавател се ползва за бързо изготвяне на справки за публикационната активност на всеки един от тях. Това става чрез приложението <https://publications.shu.bg/>.

Третият елемент на главното меню е *Прием*. В тази секция се публикува информация изцяло насочена към кандидат-студентите. Актуализирането на информацията в нея се извършва непрекъснато, като се започне още в началото на календарната година до приключване на приема на нови студенти. Това е най-динамичната секция, която предоставя бърз достъп до информация за всички специалности и таксите за обучение в тях, получените оценки от изпити и класиране. През 2020 г. във връзка с пандемията от корона-вирус бяха разработени нови модули за улесняване на кандидатите: онлайн записване за изпит, онлайн подаване на документи за класиране, заявяване за явяване на онлайн изпит. Тези модули са с лесен и интерактивен достъп и бързо придобиха популярност сред кандидатите. Модулите спестяват на кандидатите много време и средства и допринасят за тяхната сигурност в епидемичната обстановка.

Меню *Обучение* е насочено изцяло към обучаващите се студенти, докторанти и специализанти. Създаден е лесен достъп за студентите към информацията от тяхното досие – оценки от изпити, статус, учебен план. Непрекъснато се обновява информацията, която касае обучението, настаняването в общежития и получаването на стипендии. В това меню може да се намери и пълна информация за провежданите от Университета квалификационни курсове. Непрекъснато се обогатяват и документите, насочени към обучението на докторанти.

Меню *Научна дейност* е насочено към преподавателите, които участват в научни проекти на национално и международно равнище. При разработването на новия сайт на Университета подменю *Проекти* е обновено, реструктурирано и обогатено. Всички проекти с участието на ШУ са представени по единен стандарт. Обособени са няколко нови подраздела. Например в подраздел *Програми и конкурси* (<https://www.shu.bg/category/projects/programi-konkursi/>) се

публикуват съобщения за открити и предстоящи процедури за набиране на проектни предложения в национален и международен мащаб. В подраздел *Полезни връзки* (<https://www.shu.bg/projects/polezni-vrazki/>) са поместени преки пътища към основните интернет портали и сайтове за проектна дейност в европейското и българското изследователско пространство. Нов е и подраздел *Новини и събития* (<https://www.shu.bg/category/projects/projects-events/>). Раздел *Проекти* е организиран така, че да е удобен за популяризиране на дейностите по проектите и да бъде представен потенциалът на ШУ пред възможни бъдещи партньори. Разделът е съобразен с изискванията на Националния регистър за информация и документация за представяне на научни проекти.

В последните две години се наложи активно да се обновява информацията в раздел *Акценти* <https://www.shu.bg/aktsenti/>. От него студентите получават техническа помощ и указания за работа в електронна среда. Публикувани са и контакти с технически лица от Център „Компютри и комуникационни мрежи“, които перманентно и своевременно отговарят на зададените въпроси.

Университетът поддържа своя официална страница във Фейсбук (<https://www.facebook.com/shumen.university>), която към месец ноември 2021 г. има 17 хиляди последователи и от която информацията достига до широк кръг потребители. По време на официални събития, които се провеждат на територията на Университета, чрез стрийминг се доставя видеосъдържание до голяма аудитория.

Във Фейсбук има и страница *Кандидатстудентки прием на ШУ*, която се актуализира ежедневно в периода на активната кампания (<https://www.facebook.com/priemSHU>). Така информацията достига по-лесно и бързо до кандидатстудентите.

Във Фейсбук се поддържат и много страници на катедри, специалности и отделни групи на студенти, както и група на докторантите.

От месец ноември 2021 г. ШУ има вече своя страница в Инстаграм. <https://www.instagram.com/shumenuniversity/>.

Всички заснети видеоматериали, свързани с дейността на Университета, се публикуват в официален видеоканал в youtube <https://www.youtube.com/channel/UCADnDB1h68B9-F0sAxZQRrA>. Дигитализирани са много видеозаписи от различни събития, провеждани в Университета от различни етапи на неговата история.

Място за споделяне на актуална и точна информация е и Университетският медиен център <https://unimedia.shu.bg/>. Той се поддържа основно от студенти от Факултета по хуманитарни науки, които публикуват новини, интервюта, фоторазкази и видеоматериали в четирите рубрики: *Университетът*, *Шумен*, *България*, *Светът*. Към месец ноември 2021 г. са публикувани 1972 материала, като най-голямата част от тях е свързана с живота в Университета – 1043. Най-популярният текст е бил прочетен 7 185 пъти.

От 1 юли 2020 г. Университетът е член на Асоциацията на академичните медии и връзки с обществеността (ААМВО) към Съвета на ректорите на висшите училища в България. Първата ѝ проява бе Национална среща-семинар на академичните медии и експертите по връзки с обществеността, по време на която представители на 20 университета и на Националното издателство за образование и наука „Аз-Буки“ подписаха Меморандум за учредяването на асоциацията. ААМВО се създава като колективен форум за обмен на идеи и инициативи между академичните медии и връзките с обществеността на университетите в България, който да служи като изразител на колективната воля и диалога между българските висши училища.

На 21 май 2021 г. Университетът подписа договор за сътрудничество с Българската телеграфна агенция, като БТА прие да стане официален партньор на честванията по повод 50 години на Шуменския университет и да разпространява периодично актуална информация.

Университетът актуализира и своя страница в Уикипедия.

В съвременното дигитално общество Университетът се стреми непрекъснато да предоставя и разширява интерактивна информация до всички потребители чрез използване на все повече възможности на интернет пространството.

Поддържани информационни услуги:

През 2017 г. Университетът мигрира услугата електронна поща към възможностите на Google. Всеки преподавател получи служебен имейл адрес. С миграцията се предостави възможност да се ползва пълният пакет услуги, предоставени от Google Apps for Education. Всеки преподавател получи неограничено дисково пространство за съхраняване на своите файлове. Услугите на Google се използват активно за насрочване на събития, организиране на онлайн конференции, заседания и видео-срещи.

През месец април 2020 г. бяха направени служебни имейл адреси в Google на всички студенти от Университета. Чрез тях студентите ползват целия набор от услуги на Google Apps for Education и имат бърз и лесен контакт с преподавателите, което е голямо предимство в годините на обучение в електронна среда.

Създадени са няколко групи потребители, чрез които най-бързо се изпращат писма до голям брой адресати. Ректорското и деканските ръководства могат по всяко време да изпращат информация до студентите и преподавателите на съответното звено.

През месец юли 2020 г., с въвеждане на епидемичната обстановка, се наложи по най-бърз начин обучението на студентите да се пренасочи към електронна форма на обучение. Използваната до момента среда беше вече морално остаряла и се пристъпи към създаване на съвременна платформа <https://edu.shu.bg/>. До началото на учебната 2020-2021 г. платформата, която е базирана на среда на Moodle, придоби своя завършен вид и това предостави възможност да се започне пълноценно обучение в електронна среда. Това постави ново предизвикателство пред студентите и преподавателите. Те трябваше много бързо да започнат работа в новата среда. Служителите от Център „Компютри и комуникационни мрежи“ по всяко време оказваха техническа и методична помощ на потребителите. Към месец ноември 2021 г. платформата има близо 9000 регистрирани потребители, от които 460 преподаватели и над 4500 курса.

За нормалното протичане на обучението в електронна среда допринасят изградената материална база (настолни компютри и лаптопи) и осигуреният високоскоростен интернет до всяка точка на територията на Университета. От месец юли 2020 г. Университетът ползва оптична линия с осигурена скорост от 10 Gbps, което е десетократно увеличение спрямо ползваната дотогава. Това допринася за бързия и сигурен достъп до информационни ресурси в целия свят и извършване на научни експерименти, които изискват по-висок капацитет на връзката.

От 1 декември 2010 г. в Шуменския университет стартира системата за предоставяне на безжичен достъп до интернет в рамките на мрежата Eduroam – shu-roam, която се състои от 28 излъчващи антени. Като член на Сдружението „Национална изследователска мрежа“, ШУ е шестият университет в страната, който се включи в мрежата Eduroam. <http://www.eduroam.bg/> (Eduroam е научноизследователски проект, благодарение на който учените и студентите имат мобилна интернет свързаност с всички членуващи организации). Услугата е особено полезна при визитите на преподаватели и студенти на Университета в други университети, които са членове на мрежата, защото не се налага да се свързват с технически лица за ползване на

интернет връзка. До момента в Eduroam за България за включени 10 университета: Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Технически университет – София, Технически университет – Пловдив, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Национален военен университет „Васил Левски“, Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Университет по архитектура, строителство и геодезия и Институт по информационни и комуникационни технологии - БАН. Осигурен е 100% обхват по всички етажи на трите корпуса, както и пространствата пред входовете. Услугата е високоскоростна и напълно безплатна за всички преподаватели, служители и настоящи студенти. В момента има над 2200 регистрирани потребители в безжичната мрежа.

За добрата информираност на преподавателите и служителите на Университета допринася и изградената вътрешна информационна система <http://uninet.shu.bg/>. До нея потребителите имат достъп от всяко работно място на територията на Университета в Шумен, Варна и Добрич. Информацията в системата е структурирана по отделни направления от дейността на Университета. В нея са публикувани всички протоколи от заседания на Общото събрание, Академичния съвет, Стопанския съвет и Разширения ректорски съвет. Непрекъснато се актуализира информацията, свързана с дейността на Контролния съвет и други спомагателни звена. В системата е създадена секция *Учебни програми*, където са публикувани всички програми на специалностите в образователно-квалификационни степени „Професионален бакалавър“, „Бакалавър“ и „Магистър“. Особено място заемат материалите в раздел *Управление на качеството* и *Научноизследователска дейност*. Публикувани са всички материали от проведени анкети със студенти и потребители на кадри. Системата предоставя бързо и систематизирано информацията, необходима за изготвяне на справки от различен тип.

Във връзка с проведена процедура по Закона за обществените поръчки от страна на Министерство на образованието и науката, през 2019 г. Университетът получи възможност да ползва лицензни пакети АЗ за студенти и преподаватели Office 365. Всеки желаещ студент и преподавател има право да бъде регистриран в системата и да инсталира на пет лични устройства предоставения софтуер. Софтуерът предоставя възможности както за ползване на офис-приложения, така и облачни услуги и провеждане на видео-конференции събития. Това подпомага още повече обучението в електронна среда.

Един от основните приоритети на Шуменския университет е осигуряване на условия за използване на информацията като обществено достояние, за максимална информираност на академичната общност и обществеността. Това е заложено в Политиката по качеството на ШУ. Университетът провежда последователна политика за популяризиране на своята дейност, основана на принципите на откритост и оптималност.

References:

1. Sayt na Shumenski universitet „Episkop Konstantin Preslavski“ <https://www.shu.bg/>
2. Vtreshna informatsionna sistema na Universiteta Uninet <http://uninet.shu.bg/>
3. Universitetski medien tsentar <https://unimedia.shu.bg/>
4. Ofitsialen videokanal na ShU v youtube <https://www.youtube.com/channel/UCADnDB1h68B9-F0sAxZQRrA>.
5. Stranitsa na ShU v Uikipedia
6. Stranitsa na ShU vav Feysbuk <https://www.facebook.com/shumen.university>
7. Stranitsa na ShU v Instagram <https://www.instagram.com/shumenuniversity>
8. Stranitsa Kandidatstudentki priem na ShU vav Feysbuk <https://www.facebook.com/priemSHU>

9. Standarti i nasoki za osiguryavane na kachestvoto v Evropeyskoto prostranstvo za visse obrazovanie (ESG) https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/filebase/esg/ESG%20in%20Bulgarian_by%20NEEA.pdf
10. Mrezha Eduroam <http://www.eduroam.bg/>
11. Sayt na Departament za informatsia, kvalifikatsia i prodalzhavashto obrazovanie – Varna <https://dikpo.shu.bg/>
12. Sayt na Fakultet po matematika i informatika <http://info.fmi.shu-bg.net/>
13. Sayt na Fakultet po tehicheski nauki <http://ftn.shu.bg/>
14. Sayt na Universitetskoto izdatelstvo <https://izdatelstvo.shu.bg/>
15. Sayt na Tsentar za karierno razvitie <https://career.shu.bg/>
16. Sayt na programa Erasmus+ <https://erasmus.shu.bg/>
17. Sayt na Katedra po balgarski ezik <http://kbe.fhn-shu.com/>
18. Sayt na Katedra po biologia <https://sites.google.com/site/specialnosteoosumen/>
19. Sayt na Katedra „Rastitelna zashtita, botanika i zoologia“ <http://anrzshu.oxy.com/plant-protection>
20. Sayt na Katedra „Fizika i astronomia“ <http://astro.shu.bg/tpf/TPF.htm>